

ระดับการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงของระบบการผลิต และการจัดการของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดเชียงราย*

(Sufficiency Economy Philosophy and Application to Management of the Community Enterprises in Chiang Rai Province)

ศศิธร มนัสวรากุล**

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่องระบบการผลิตและการจัดการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดเชียงราย มีจุดมุ่งหมายให้แนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแกนหลักในการขับเคลื่อนวิสาหกิจชุมชน ดังมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับและเปรียบเทียบระดับการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงของระบบการผลิตและการจัดการของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดเชียงราย ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วยข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่ม

ผลการศึกษามีรายละเอียดดังต่อไปนี้ระดับการประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของระบบการผลิตและการจัดการของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดเชียงราย ตามแนวทาง 11 ปฏิบัติพบว่าระดับการประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของระบบการผลิตและการจัดการของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดเชียงราย อยู่ในระดับ “B-” ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า “ค่อนข้างมาก”

ส่วนการเปรียบเทียบระดับการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในระบบการผลิตและการจัดการของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดเชียงราย จำแนกตามประเภทและขนาดของวิสาหกิจชุมชน พบว่าวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดเชียงรายที่ประเภทต่างกันมีระดับการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวทางปฏิบัติ เกี่ยวกับการมีความซื่อสัตย์สุจริตในการประกอบการ ไม่เอารัดเอาเปรียบผู้อื่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนแนวทางปฏิบัติอื่นๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดเชียงรายที่มีขนาดต่างกัน มีระดับการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจ

* บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยในแผนงานวิจัย ชุด “การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดเชียงราย” ซึ่งได้รับทุนสนับสนุนจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ปี พ.ศ.2551

** วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์การเกษตร (2547) มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่

พอเพียง ตามแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับ การมีความซื่อสัตย์สุจริตในการประกอบการไม่เอารัดเอาเปรียบผู้อื่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนแนวทางปฏิบัติอื่นๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 พบว่าวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดเชียงราย ขนาดเล็กที่มีจำนวนสมาชิก 7-50 คน กับขนาดกลางที่มีจำนวนสมาชิก 51-200 คน มีระดับการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับ การมีความซื่อสัตย์สุจริตในการประกอบการไม่เอารัดเอาเปรียบผู้อื่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : เศรษฐกิจพอเพียง, วิสาหกิจชุมชน, จังหวัดเชียงราย

Abstract

The research entitled “Sufficiency Economy Philosophy in an Application to Production and Management of the Community Enterprises in Chiang Rai Province” aimed to apply the self-sufficiency economy in order to motivate the community enterprise. The purposes of this research were to study and to compare the level of the self-sufficiency economy of production and management system of the community enterprise in Chiang Rai province. Data collection consisted of primary and secondary data. The study instruments were questionnaires, interview, and focus group.

The findings were as follows: With regard to the level of the self-sufficiency economy of production and management system of the community enterprise in Chiang Rai province based on 11 guidances, it showed that the level of the self-sufficiency economy of production and management system of the community enterprise in Chiang Rai province was at level “B-”, which was considered to be “fairly high level”.

With regard to the comparison of the level of the self-sufficiency economy of production and management system of the community enterprise in Chiang Rai province categorized by business types and size of the community enterprise, it showed that different community enterprises had different application on the self-sufficiency economy practice. Regarding to the honesty or not taking advantages from the others, it was significant different statistically at .05 level whereas, the other aspects was not significant different

statistically at .05 level. With regard to the differences of the community enterprise's sizes in Chiang Rai province based on the honesty or not taking advantages from the others , it was significant different statistically at .05 level whereas, the other aspects was not significant different statistically at .05 level. In addition, it indicated that the enterprises consisted of 7-50 members and 51-200 members, they were significant different statistically at .05 level based on the honesty or not taking advantages from the others whereas the other aspects was not significant different statistically at .05 level.

Keywords : Sufficiency Economy, Community Enterprises, Chiang Rai Province

ความเป็นมาและความสำคัญ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิต ด้วยการพระราชทานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแก่พสกนิกรชาวไทยมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2516 ซึ่งสามารถใช้เป็นแนวทางดำรงอยู่ และการปฏิบัติตนของประชาชน ในทุกระดับทั้งในครอบครัว หมู่บ้าน ชุมชน จนถึงรัฐและประเทศ ทั้งในการพัฒนาและการบริหารประเทศ ให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจ เพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ซึ่งหน่วยงานภาครัฐได้นำแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติโดยผ่านโครงการต่างๆ หนึ่งในหลายโครงการที่ได้น้อมนำเอาแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เป็นแนวทางปฏิบัติ คือ “วิสาหกิจชุมชน” เนื่องจากเศรษฐกิจพอเพียงกับวิสาหกิจชุมชนมีกระบวนการดำเนินงานที่มีการใช้กระบวนการคิด การตัดสินใจและการดำเนินการอย่างชาญฉลาดด้วยความสมดุลในด้านต่างๆ เช่น ด้านทุน ด้านการผลิต ด้านการตลาด ด้านการบริหารจัดการ ด้านทรัพยากร/สิ่งแวดล้อม และด้านสวัสดิการ ที่มุ่งไปที่กลุ่มเป้าหมาย 3 ระดับ ได้แก่ครัวเรือน กลุ่ม/องค์กร/เครือข่าย และชุมชน เพื่อไปสู่จุดมุ่งหมายสุดท้ายเดียวกัน ซึ่งก็คือ “เศรษฐกิจฐานรากเข้มแข็ง” และ “ชุมชนพึ่งตนเองได้”

หน่วยงานภาครัฐได้นำแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติโดยผ่านโครงการต่างๆ เช่น เกษตรทฤษฎีใหม่ วนเกษตร เกษตรอินทรีย์ และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม(SMEs) หนึ่งในหลายโครงการที่ได้น้อมนำเอาแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เป็นแนวทางปฏิบัติ คือ “วิสาหกิจชุมชน”

ในอดีตที่ผ่านมาวิสาหกิจชุมชนเป็นองค์กรภาคประชาชน ซึ่งเกิดจากการที่ชุมชนรวมตัวกันประกอบธุรกิจระดับรากหญ้าไม่มีรูปแบบและไม่ได้เป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย ดังนั้นการสนับสนุนจึงไม่เป็นระบบ บางครั้งมีการสนับสนุนจากภาครัฐแต่ก็ไม่ได้ตรงความต้องการที่แท้จริง และ/หรือมีความไม่ต่อเนื่องในการสนับสนุน ทำให้ไม่พัฒนาไปเท่าที่ควร(สุกัญญา อธิปอนด์,2550) แต่ต่อมาวิสาหกิจชุมชนกลายมาเป็นนโยบายของรัฐบาล ดังจะเห็นได้ว่า ได้มีการนำเสนอเข้าพิจารณาตามกฎหมาย จนกระทั่งมีการประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 17 มกราคม 2548 และมีผลบังคับใช้ในวันที่ 19 มกราคม 2548 ซึ่งเรียกว่าพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. 2548 เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมมากขึ้น(สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน,2549)

จังหวัดเชียงรายเป็นจังหวัดหนึ่งที่ได้ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนตามนโยบายของรัฐบาลโดยมีวิสาหกิจชุมชนที่จดทะเบียนในจังหวัดเชียงรายเป็นจำนวน 2,000 กลุ่ม (สำนักงานเกษตรจังหวัดเชียงราย, 2550) เป็นระยะเวลากว่า 4 ปีที่ผ่านมา เมื่อชุมชนได้มีการรวมกลุ่มในรูปแบบวิสาหกิจชุมชนและได้จดทะเบียนเป็นวิสาหกิจชุมชน ได้มีการนำแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติแล้ว ผู้วิจัยจึงเกิดความสนใจอยากทราบคำตอบว่าแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนั้นสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับระบบการผลิตและการจัดการของวิสาหกิจชุมชนได้ในระดับใด อีกทั้งวิสาหกิจชุมชนในประเภทการผลิตและการบริการ ในแต่ละขนาดมีการนำไปประยุกต์ใช้แตกต่างกันหรือไม่อย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ศึกษาและเปรียบเทียบระดับการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงของระบบการผลิตและการจัดการของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดเชียงราย

แนวคิดและทฤษฎี

การวิจัยในครั้งนี้ศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับระดับการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในระบบการผลิตและการจัดการของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดเชียงราย โดยพิจารณาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่

1. เนื้อหาตามหลักการของแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ดร.จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยาอธิบายหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงว่าจะต้องประกอบ ด้วย 3 ห่วง และ 2 เงื่อนไข โดย 3 ห่วง คือ

1.1 หลักความพอประมาณ คือ ความพอดีพอเหมาะต่อความจำเป็นที่ไม่น้อยเกินไป และไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น

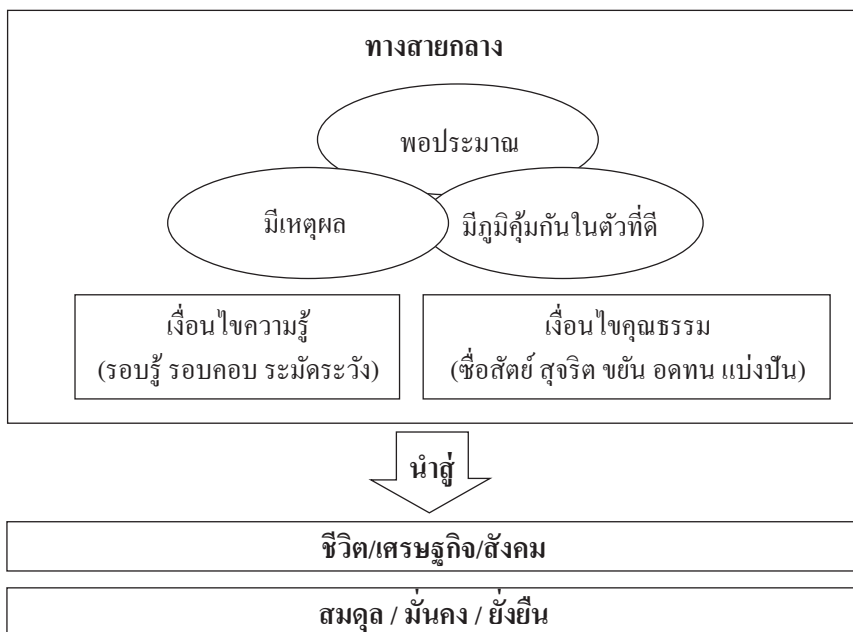
1.2 หลักความมีเหตุผล คือ การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้นจะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบ

1.3 หลักการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว คือ การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่างที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล

2. เนื้อหาตามเงื่อนไขของแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 2 ข้อ คือ

2.1 เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน และความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ

2.2 เงื่อนไขคุณธรรม ที่จะต้องเสริมสร้าง ประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

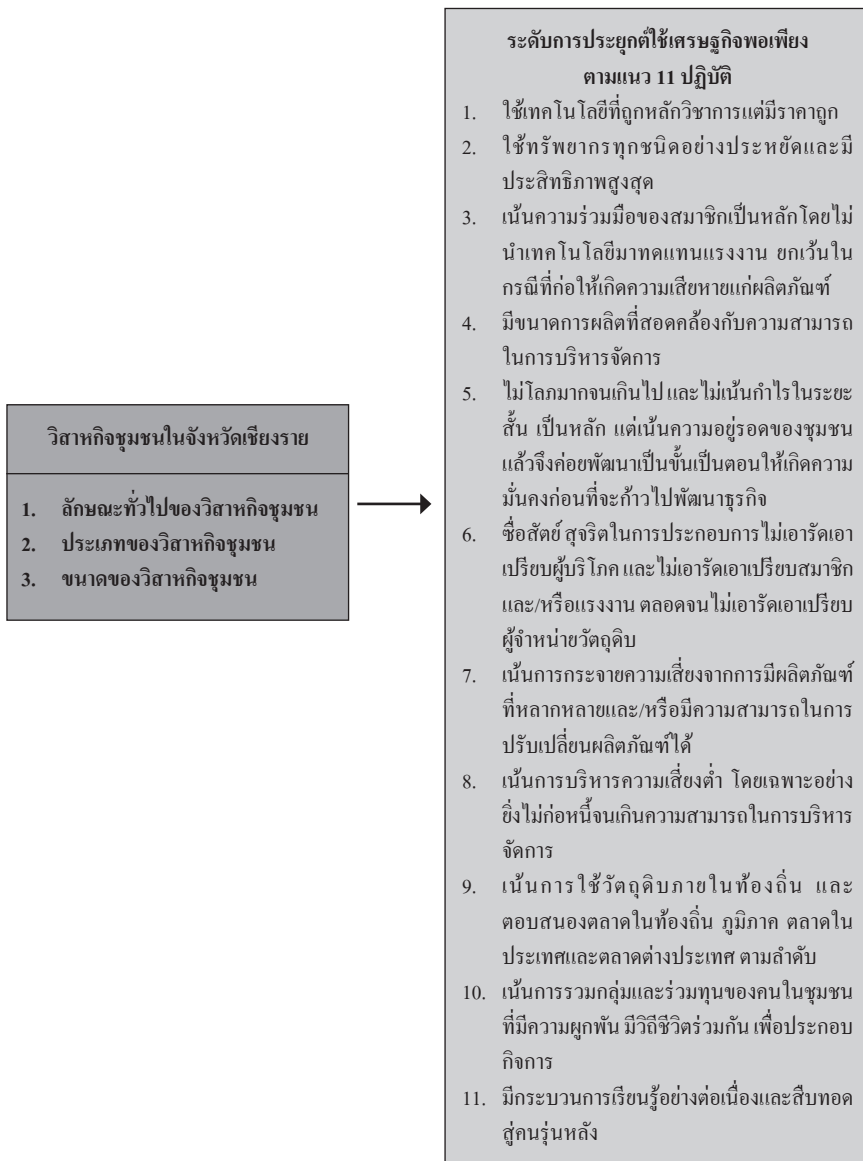

3. เนื้อหาตามหลักการจัดการธุรกิจตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มี 11 ประการ คือ

สุวกิจ ศรีธำปัด(2549) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการประยุกต์หลักการจัดการธุรกิจตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงกับวิสาหกิจชุมชน โดยได้นำหลักการที่จะนำไปประยุกต์ด้านธุรกิจ มาเป็นเครื่องมือในการวัดระดับการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง ได้ 9 ประการ คือ(1) ใช้เทคโนโลยีที่ถูกหลักวิชาการแต่มีราคาถูกลง (2) ใช้ทรัพยากรทุกชนิดอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพสูงสุด(3) เน้นความร่วมมือของสมาชิกเป็นหลักโดยไม่นำเทคโนโลยีมาทดแทนแรงงาน ยกเว้นในกรณีที่เกิดความเสียหายแก่ผลิตภัณฑ์ (4) มีขนาดการผลิตที่สอดคล้องกับความสามารถในการบริหารจัดการ (5) ไม่โลภมากจนเกินไป และไม่เน้นกำไรในระยะสั้น เป็นหลัก แต่เน้นความอยู่รอดของชุมชนแล้วจึงค่อยพัฒนาเป็นขั้นเป็นตอนให้เกิดความมั่นคงก่อนที่จะก้าวไปพัฒนาธุรกิจ (6) ซื่อสัตย์สุจริตในการประกอบการไม่เอารัดเอาเปรียบผู้บริโภค และไม่เอารัดเอาเปรียบสมาชิกและ/หรือแรงงาน ตลอดจนไม่เอารัดเอาเปรียบผู้นำวัดดูดิบ (7) เน้นการกระจายความเสี่ยงจากการมีผลิตภัณฑ์ที่หลากหลายและ/หรือมีความสามารถในการปรับเปลี่ยนผลิตภัณฑ์ได้ (8) เน้นการบริหารความเสี่ยงต่ำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งไม่ก่อหนี้จนเกินความสามารถในการบริหารจัดการ และ(9) เน้นการใช้วัตถุดิบภายในท้องถิ่น และตอบสนองตลาดในท้องถิ่น ภูมิภาค ตลาดในประเทศและตลาดต่างประเทศ ตามลำดับ

จากการทบทวนแนวคิดที่เกี่ยวข้องผู้วิจัยได้ประมวลแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามหลัก 3 ห่วง 2 เงื่อนไข และหลักการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในธุรกิจ 9 ประการ มาเป็นกรอบแนวคิดที่ใช้ศึกษาและพัฒนาเป็นเครื่องมือวัดระดับการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดเชียงราย อย่างไรก็ตามวิสาหกิจชุมชนมิได้มีเป้าหมายเพื่อกำไรสูงสุดเช่นเดียวกับการประกอบธุรกิจทั่วไป แต่วิสาหกิจชุมชนมีเป้าหมายเพื่อการพึ่งพาตนเองในชุมชน อีกทั้งสมาชิกทุกคนมีความเป็นเจ้าของร่วมกัน ดังนั้นวิสาหกิจชุมชนจึงให้ความสำคัญกับการอยู่รอดของกิจการก่อนเป็นอันดับแรก แล้วจึงค่อยพัฒนาเป็นขั้นเป็นตอนให้เกิด ความมั่นคงก่อนที่จะก้าวไปพัฒนาธุรกิจ ผู้วิจัยจึงขอเพิ่มเติมเนื้อหาตามหลักการจัดการวิสาหกิจชุมชน ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อีก 2 ประการ คือ (1) เน้นการรวมกลุ่มและร่วมทุนของคนในชุมชนที่มีความผูกพัน มีวิถีชีวิตร่วมกัน เพื่อประกอบกิจการ (2) มีกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและสืบทอดสู่คนรุ่นหลัง

กรอบแนวความคิดของการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวความคิดของการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ วิสาหกิจชุมชนที่จดทะเบียนเป็นวิสาหกิจชุมชนกับสำนักงานเกษตรจังหวัดเชียงรายและสำนักงานเกษตรอำเภอในจังหวัดเชียงราย จำนวน 1,497 กลุ่ม ประกอบด้วย 1) วิสาหกิจชุมชนประเภทการผลิต 1,439 กลุ่ม และ 2) วิสาหกิจชุมชนประเภทการบริการ 58 กลุ่ม และเมื่อคำนวณจากสูตรการกำหนดขนาดตัวอย่างของ Taro Yamane (1997) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 316 กลุ่ม เนื่องจากผู้วิจัยเกรงว่าการเก็บข้อมูลอาจมีความผิดพลาดจึงประมาณแบบสอบถามเพื่อให้ร้อยละ 15 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จึงได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งสิ้น 363 ชุด และเพื่อให้ประชากรทุกหน่วยมีโอกาสถูกเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างเท่าเทียมกัน ผู้วิจัยจึงใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบสัดส่วน (propositional sampling) จึงได้กลุ่มตัวอย่างเป็นวิสาหกิจชุมชนประเภทการผลิต 349 กลุ่ม และประเภทการบริการ 14 กลุ่ม โดยผู้วิจัยจะทำการสำรวจโดยสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) กับหัวหน้าหรือแกนนำของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มนั้น

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลระดับการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระบบการผลิตและการจัดการของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดเชียงราย และมีการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (descriptive analysis) โดยวิเคราะห์ค่าสถิติดังนี้คือ ค่าเฉลี่ย (mean) ค่าร้อยละ (percentage) และค่าความถี่ (frequency) ซึ่งมีเกณฑ์การวัดระดับการประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็น 11 ระดับตั้งแต่ A ถึง D- โดยมีคะแนน ตั้งแต่ 1 คะแนน ถึง 5 คะแนน ซึ่งแต่ละช่วงห่างกันระดับละ 0.35 คะแนน ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบระดับเศรษฐกิจพอเพียงของระบบการผลิตและการจัดการของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดเชียงราย ใช้การวิเคราะห์โดยวิธี One Way ANOVA และ t-test

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาระดับเศรษฐกิจพอเพียงของระบบการผลิตและการจัดการของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดเชียงราย โดยแยกเป็นประเภทกิจการ และขนาดของวิสาหกิจชุมชน

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความสอดคล้องในการประยุกต์
ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดเชียงราย
จำแนกตามประเภทกิจการ

แนวปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง	ประเภทการผลิต			ประเภทการบริการ			วิสาหกิจชุมชน		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.การใช้ เทคโนโลยีหลัก วิชาการแต่ราคาถูก	3.34	0.72	B-	3.25	0.74	B-	3.20	0.68	B-
2.การใช้ทรัพยากร ทุกชนิดอย่าง ประหยัด และมี ประสิทธิภาพ	3.75	0.91	B	3.67	0.82	B	3.61	0.82	B
3.มีการเน้นความ ร่วมมือของสมาชิก เป็นหลัก	3.42	0.63	B-	3.38	0.58	B-	3.30	0.56	B-
4.การมีขนาดการ ผลิตที่สอดคล้อง กับความสามารถ ในการบริหาร จัดการ	3.39	0.61	B-	3.33	0.76	B-	3.26	0.64	B-
5.การไม่โลภมาก ไม่เน้นกำไรระยะ สั้น	3.27	0.62	B-	3.46	0.66	B	3.27	0.59	B-
6.มีความซื่อสัตย์ สุจริตในการ ประกอบการ ไม่เอา เปรียบเทียบกับผู้อื่น	3.18	0.64	B-	3.50	0.59	B-	3.24	0.57	B-

แนวปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง	ประเภทการผลิต			ประเภทการบริการ			วิสาหกิจชุมชน		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
7.มีการเน้นการกระจายความเสี่ยงจากการมีสินค้าและบริการที่หลากหลาย	3.11	0.69	C+	3.00	0.72	C+	2.96	0.66	C+
8.การพยายามไม่ก่อหนี้เงินเกินความสามารถในการบริหารจัดการ	3.37	0.76	B-	3.46	0.88	B-	3.32	0.77	B-
9.การใช้วัตถุดิบในท้องถิ่น และตอบสนองตลาดในท้องถิ่น	3.21	0.61	B-	3.30	0.71	B-	3.20	0.61	B-
10.การรวมกลุ่มและร่วมทุนของคนในชุมชน	3.41	0.67	B-	3.54	0.51	B	3.38	0.54	B-
11.มีกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และสืบทอดต่อคนรุ่นหลัง	3.57	0.79	B	3.79	0.72	B	3.58	0.71	B
รวมแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	3.36	0.56	B-	3.42	0.50	B-	3.29	0.48	B-
11 ปฏิบัติ									

จากการศึกษาพบว่าวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดเชียงรายทุกประเภทโดยรวมมีระดับความสอดคล้องในการประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ระดับ B- เมื่อพิจารณาตามแนวทางปฏิบัติแต่ละข้อพบว่า อยู่ในระดับ B ได้แก่ แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรทุกชนิดอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพ และมีกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและสืบทอดต่อคน

รุ่นหลัง รองลงมาคือ ระดับ B- ได้แก่ แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีถูกหลักวิชาการ แต่ราคาถูก มีการเน้นความร่วมมือของสมาชิกเป็นหลัก การมีขนาดการผลิตที่สอดคล้องกับความสามารถในการบริหารจัดการ การไม่โลภมากไม่เน้นกำไรระยะสั้น มีความซื่อสัตย์สุจริต ในการประกอบการไม่เอารัดเอาเปรียบผู้อื่น การพยายามไม่ก่อหนี้เกินความสามารถในการบริหารจัดการ การรวมกลุ่มและร่วมทุนของคนในชุมชน และการใช้วัตถุดิบในท้องถิ่นและตอบสนองตลาดในท้องถิ่น ส่วนระดับ C+ ได้แก่ แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการเน้นการกระจายความเสี่ยงจากการมีสินค้าและบริการที่หลากหลาย

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความสอดคล้องในการประยุกต์
ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดเชียงราย
จำแนกตามขนาดของวิสาหกิจชุมชน

แนวปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง	ขนาดเล็ก (สมาชิก 7-50 คน)			ขนาดกลาง (สมาชิก 51- 200 คน)			ขนาดใหญ่ (สมาชิก 201 คนขึ้นไป)			วิสาหกิจ ชุมชน ทุกขนาด		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.การใช้เทคโนโลยีถูกหลัก วิชาการแต่ราคาถูก	3.37	0.65	B-	3.43	0.68	B-	3.47	0.51	B-	3.38	0.65	B-
2.การใช้ทรัพยากรทุก ชนิดอย่างประหยัด และมี ประสิทธิภาพ	3.62	0.81	B	3.76	0.86	B	3.38	0.49	B-	3.64	0.81	B
3.มีการเน้นความร่วมมือ ของสมาชิกเป็นหลัก	3.40	.51	B-	3.45	.55	B-	3.20	.38	B-	3.40	.51	B-
4.การมีขนาดการผลิตที่ สอดคล้องกับความสามารถ ในการบริหารจัดการ	3.25	.56	B-	3.35	.56	B-	2.80	.78	C+	3.26	.56	B-
5.การไม่โลภมากไม่เน้น กำไรระยะสั้น	3.26	.51	B-	3.31	.55	B-	3.07	.36	C+	3.27	.53	B-

แนวปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง	ขนาดเล็ก (สมาชิก 7-50 คน)			ขนาดกลาง (สมาชิก 51- 200 คน)			ขนาดใหญ่ (สมาชิก 201 คนขึ้นไป)			วิสาหกิจ ชุมชน ทุกขนาด		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
6.มีความซื่อสัตย์ สุจริตใน การประกอบการ ไม่เอารัด เอาเปรียบผู้อื่น	3.17	.57	B-	3.42	.53	B-	3.07	.80	C+	3.20	.57	B-
7.มีการเน้นการกระจาย ความเสี่ยงจากการมีสินค้า และบริการที่หลากหลาย	2.96	.60	C+	3.02	.67	C+	3.10	.38	C+	2.97	.60	C+
8.การพยายามไม่ก่อหนี้จน เกินความสามารถในการ บริหารจัดการ	3.16	.73	B-	3.13	.75	C+	2.90	.42	C+	3.15	.73	C+
9.การใช้วัตถุดิบในท้องถิ่น และตอบสนองตลาดใน ท้องถิ่น	3.14	.63	C+	3.11	.59	C+	3.10	.42	C+	3.14	.62	C+
10.การรวมกลุ่มและร่วม ทุนของคนในชุมชน	3.37	.60	B-	3.54	.56	B	3.52	.36	B	3.40	.59	B-
11.มีกระบวนการเรียนรู้ อย่างต่อเนื่อง และสืบทอด ต่อคนรุ่นหลัง	3.48	.76	B-	3.61	.75	B	3.53	.71	B	3.50	.75	B-
รวมแนวปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียง 11 ประเด็น	3.29	.57	B-	3.38	.52	B-	3.19	.57	B-	3.30	.56	B-

จากการศึกษาพบว่าวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดเชียงรายทุกขนาดโดยรวมมีระดับความสอดคล้องในการประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ระดับ B- เมื่อพิจารณาตามแนวทางปฏิบัติแต่ละข้อพบว่า อยู่ในระดับ B ได้แก่ แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรทุกชนิดอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพ รองลงมาคือ ระดับ B- ได้แก่ แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีถูกหลักวิชาการแต่ราคาสูง มีการเน้นความร่วมมือของ

สมาชิกเป็นหลัก การมีขนาดการผลิตที่สอดคล้องกับความสามารถในการบริหารจัดการ การไม่โลภมากไม่เน้นกำไรระยะสั้น มีความซื่อสัตย์สุจริตในการประกอบการ ไม่เอารัดเอาเปรียบผู้อื่น การรวมกลุ่มและร่วมทุนของคนในชุมชน และมีกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและสืบทอดต่อคนรุ่นหลัง ส่วนระดับ C+ ได้แก่ แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการเน้นการกระจายความเสี่ยงจากการมีสินค้าและบริการที่หลากหลาย การพยายามไม่ก่อกวนเงินเกินความสามารถในการบริหารจัดการ และการใช้วัตถุดิบในท้องถิ่นและตอบสนองตลาดในท้องถิ่น

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบระดับการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในระบบการผลิตและการจัดการของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดเชียงราย โดยจำแนกตามประเภทกิจการ

ระดับการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวทาง 11 ปฏิบัติ	ประเภท การผลิต		ประเภท การบริการ		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. การใช้เทคโนโลยีถูกหลักวิชาการแต่ราคาถูก	3.34	0.72	3.25	0.74	.601
2. การใช้ทรัพยากรทุกชนิดอย่างประหยัด และมีประสิทธิภาพ	3.75	0.91	3.67	0.82	.470
3. การเน้นความร่วมมือของสมาชิกเป็นหลัก	3.42	0.63	3.38	0.58	.394
4. การมีขนาดการผลิตที่สอดคล้องกับความสามารถในการบริหารจัดการ	3.39	0.61	3.33	0.76	.450
5. การไม่โลภมากไม่เน้นกำไรระยะสั้น	3.27	0.62	3.46	0.66	1.336
6. มีความซื่อสัตย์ สุจริตในการประกอบการ ไม่เอารัดเอาเปรียบผู้อื่น	3.18	0.64	3.50	0.59	2.518*
7. การเน้นการกระจายความเสี่ยงจากการมีสินค้า และบริการที่หลากหลาย	3.11	0.69	3.00	0.72	.745
8. การพยายามไม่ก่อกวนเงินเกินความสามารถใน การบริหารจัดการ	3.37	0.76	3.46	0.88	.487

ระดับการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวทาง 11 ปฏิบัติ	ประเภท การผลิต		ประเภท การบริการ		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
9. การใช้วัตถุดิบในท้องถิ่น และตอบสนองตลาด ในท้องถิ่น	3.12	0.61	3.30	0.71	1.162
10. การรวมกลุ่มและร่วมทุนของคนในชุมชน	3.41	0.67	3.54	0.51	1.157
11. มีกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และ สืบทอดต่อคนรุ่นหลัง	3.37	0.79	3.79	0.72	1.420
รวม	3.36	0.56	3.42	0.5	.538

* $P < .05$

จากการศึกษาพบว่าวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดเชียงรายที่ประเภทกิจการต่างกัน มีระดับการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวทางปฏิบัติ เกี่ยวกับการมีความซื่อสัตย์ สุจริตในการประกอบการ ไม่เอารัดเอาเปรียบผู้อื่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนแนวทางปฏิบัติอื่นๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบระดับการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในระบบการผลิตและการจัดการของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดเชียงราย โดยจำแนกตามขนาดของวิสาหกิจชุมชน

แหล่งความแปรปรวนของระดับการประยุกต์ใช้ เศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวทาง 11 ปฏิบัติ	SS	df	MS	F
1. การใช้เทคโนโลยีถูกหลักวิชาการแต่ราคาถูก				
ระหว่างกลุ่ม	.19	2	.10	.23
ภายในกลุ่ม	147.52	347	.43	
รวม	147.71	349		
2. การใช้ทรัพยากรทุกชนิดอย่างประหยัด และมีประสิทธิภาพ				
ระหว่างกลุ่ม	1.16	2	.58	.88
ภายในกลุ่ม	228.05	347	.66	
รวม	229.21	349		

แหล่งความแปรปรวนของระดับการประยุกต์ใช้ เศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวทาง 11 ปฏิบัติ	SS	df	MS	F
3. มีการเน้นความร่วมมือของสมาชิกเป็นหลัก				
ระหว่างกลุ่ม	.33	2	.16	.61
ภายในกลุ่ม	92.92	347	.27	
รวม	93.25	349		
4. การมีขนาดการผลิตที่สอดคล้องกับความสามารถ ในการบริหารจัดการ				
ระหว่างกลุ่ม	1.47	2	.73	2.35
ภายในกลุ่ม	108.33	347	.31	
รวม	109.80	349		
5. การไม่โลภมากไม่เน้นกำไรระยะสั้น				
ระหว่างกลุ่ม	.28	2	.14	.49
ภายในกลุ่ม	98.17	347	.28	
รวม	98.45	349		
6. มีความซื่อสัตย์ สุจริตในการประกอบการ ไม่เอารัดเอาเปรียบผู้อื่น				
ระหว่างกลุ่ม	2.74	2	1.37	4.24*
ภายในกลุ่ม	112.05	347	.32	
รวม	114.79			
7. มีการ เน้นการกระจายความเสี่ยงจากการมีสินค้า และบริการที่หลากหลาย				
ระหว่างกลุ่ม	.23	2	.11	.31
ภายในกลุ่ม	126.98	347	.37	
รวม	127.01	349		

แหล่งความแปรปรวนของระดับการประยุกต์ใช้ เศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวทาง 11 ปฏิบัติ	SS	df	MS	F
8. การพยายามไม่ก่อหนี้จนเกินความสามารถ ในการบริหารจัดการ				
ระหว่างกลุ่ม	.36	2	.18	.34
ภายในกลุ่ม	184.01	347	.53	
รวม	184.37	349		
9. การใช้วัตถุดิบในท้องถิ่น และตอบสนองตลาด ในท้องถิ่น				
ระหว่างกลุ่ม	.04	2	.02	.05
ภายในกลุ่ม	134.38	347	.39	
รวม	134.42	349		
10. การรวมกลุ่มและร่วมทุนของคนในชุมชน				
ระหว่างกลุ่ม	1.18	2	.59	1.68
ภายในกลุ่ม	122.30	347	.35	
รวม	123.48	349		
11. มีกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และสืบทอด ต่อคนรุ่นหลัง				
ระหว่างกลุ่ม	.66	2	.33	.58
ภายในกลุ่ม	198.14	347	.57	
รวม	198.80	349		
รวมระดับการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง ตาม แนวทาง 11 ปฏิบัติ				
ระหว่างกลุ่ม	1.26	2	.42	1.35
ภายในกลุ่ม	107.66	347	.31	
รวม	108.92	349		

* $P < .05$

จากการศึกษา พบว่าวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดเชียงรายที่มีขนาดต่างกัน มีระดับการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงตามแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการมีความซื่อสัตย์สุจริตในการประกอบการ ไม่เอารัดเอาเปรียบผู้อื่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนแนวทางปฏิบัติอื่นๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเพื่อให้ทราบถึงรายละเอียดความแตกต่างเป็นรายคู่จึงนำไปทดสอบโดยวิธี Scheffe ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 5 ผลการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ระดับการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในระบบการผลิตและการจัดการของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดเชียงรายของแนวทางปฏิบัติด้านการมีความซื่อสัตย์สุจริตในการประกอบการ ไม่เอารัดเอาเปรียบผู้อื่น โดยจำแนกตามขนาดของวิสาหกิจชุมชน

ขนาดของ วิสาหกิจชุมชน		ขนาดเล็ก (สมาชิก 7-50 คน)	ขนาดกลาง (สมาชิก 51-200 คน)	ขนาดใหญ่ (สมาชิก 201 คน ขึ้นไป)
	$\bar{X}$	3.17	3.42	3.07
ขนาดเล็ก (สมาชิก 7-50 คน)	3.17	-	.25*	.10
ขนาดกลาง (สมาชิก 51-200 คน)	3.42		-	.36
ขนาดใหญ่ (สมาชิก 201 คนขึ้นไป)	3.07			-

* $P < .05$

จากการศึกษาพบว่าวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดเชียงราย ที่มีขนาดเล็กที่มีจำนวนสมาชิก 7-50 คน กับขนาดกลางที่มีจำนวนสมาชิก 51 - 200 คน มีระดับการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงตามแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการมีความซื่อสัตย์สุจริตในการประกอบการ ไม่เอารัดเอาเปรียบผู้อื่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

1. ระดับเศรษฐกิจพอเพียงของระบบการผลิตและการจัดการของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดเชียงราย

การวิจัยนี้ต้องการทราบระดับเศรษฐกิจพอเพียงของระบบการผลิตและการจัดการของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดเชียงรายโดยนำแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นเครื่องมือในการวัดระดับการประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อให้ง่ายต่อความเข้าใจได้ขยายความจากแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงออกเป็น 11 ปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับอภิชัย พันธเสน และคณะ (2546) มี 7 ปฏิบัติ และสุวกิจ ศรีถาปัด (2549) มี 9 ปฏิบัติ แต่เนื่องจากยังขาดองค์ประกอบหลักที่สำคัญของวิสาหกิจชุมชนผู้วิจัยจึงได้เพิ่มอีก 2 ปฏิบัติ ได้แก่ การรวมกลุ่มและร่วมทุนของคนในชุมชน และมีกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและสืบทอดต่อกันรุ่นหลัง

และจากการศึกษาพบว่าระดับการประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของระบบการผลิตและการจัดการของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดเชียงรายอยู่ในระดับ “ค่อนข้างมาก” ซึ่งสอดคล้องกับผลการประเมินศักยภาพวิสาหกิจชุมชนจังหวัดเชียงรายที่พบว่าส่วนมากอยู่ในระดับดี แต่ไม่ถึงกับอยู่ในระดับมาก หรือมากที่สุด เนื่องจากในการนำแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้กับวิสาหกิจชุมชนในทางปฏิบัติวิสาหกิจชุมชนแต่ละกลุ่มไม่ได้มีการใช้ครบทั้ง 11 ปฏิบัติ ขึ้นอยู่กับข้อตกลงและแนวคิดของกลุ่ม อีกทั้งวิสาหกิจชุมชนบางกลุ่มมีความคิดเห็นว่าเป็นไปไม่ได้ที่จะนำแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้กับวิสาหกิจชุมชนได้ เนื่องจากวิสาหกิจชุมชนเหล่านั้นขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งแท้จริงแล้วเศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้กับประชาชนทุกระดับและทุกรูปแบบกิจการ ดังข้อค้นพบของ สุเมธ ตันติเวชกุล (2549) จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา (2548) ปรียานุช พิบูลสราวุธ (2549) อภิชัย พันธเสน และคณะ (2546) และสุวกิจ ศรีถาปัด (2549) ดังนั้นวิสาหกิจชุมชนควรได้รับการหนุนเสริมความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยการแสวงหาข้อมูลข่าวสารเพิ่มเติมจากสื่อต่างๆ ซึ่ง ณ ห้วงเวลานี้ถือเป็นโอกาสอันดีที่จะได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงได้ง่ายกว่าในอดีต เนื่องจากนโยบายรัฐส่งเสริมสนับสนุนแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (2550-2554)

หากพิจารณาเป็นแต่ละปฏิบัติพบว่า แนวทางปฏิบัติที่วิสาหกิจชุมชนนำมาประยุกต์ใช้ในระดับ “มาก” คือ การมีกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและสืบทอดสู่คนรุ่นหลังเพราะต้องการถ่ายทอดให้คนรุ่นหลังได้ศึกษาและสืบสานต่อไป และเพื่อสืบทอด

วิธีคิด วิธีปฏิบัติ จะได้ไม่สูญหายตามกาลเวลาตลอดจนเพื่อให้ชุมชนเป็นแหล่งสร้างอาชีพ สร้างรายได้ และอีกแนวทางปฏิบัติ คือ การใช้ทรัพยากรทุกชนิดอย่างประหยัดและมี ประสิทธิภาพ เพราะสามารถลดต้นทุนการผลิต ประหยัดค่าใช้จ่าย และทรัพยากรมีอยู่อย่าง จำกัดควรใช้อย่างประหยัดเพื่อคนรุ่นหลังมีทรัพยากรใช้อย่างสมบูรณ์ ซึ่งแนวทางปฏิบัตินี้ สอดคล้องกับนิรันดร์ สังข์รักษา (2550) ที่ได้ศึกษาระดับความเป็นไปได้ของการประยุกต์ ใช้แนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับวิสาหกิจชุมชน พบว่า การใช้ทรัพยากรทุกชนิดอย่าง ประหยัดและคุ้มค่า มีความเป็นไปได้ในการประยุกต์ใช้แนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับ วิสาหกิจชุมชน อยู่ในระดับ “มาก” ส่วนแนวทางปฏิบัติที่วิสาหกิจชุมชนนำมาประยุกต์ ใช้น้อย คือการเน้นการกระจายความเสี่ยงจากการมีสินค้าและบริการที่หลากหลาย เพราะ มีแนวคิดว่าไม่มีความจำเป็นต้องผลิตหลายอย่างควรผลิตสินค้าเพียงชนิดเดียวให้ดีที่สุด และการปรับเปลี่ยนแต่ละครั้งเหมือนเป็นการเริ่มใหม่ต้องใช้เงินลงทุนและกลุ่มก็ไม่มี ทุนเพียงพอ ดังนั้นสำหรับแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการกระจายความเสี่ยงจากการมีผลิตภัณฑ์ ที่หลากหลาย ผู้วิจัยมีความเห็นว่าวิสาหกิจชุมชนยังขาดความรู้ความเข้าใจการดำเนินธุรกิจ ถึงแม้วิสาหกิจชุมชนมิใช่ธุรกิจที่มุ่งหวังกำไรเป็นหลักแต่การทำให้กิจการอยู่รอดก็เป็นสิ่ง สำคัญดังนั้นควรพยายามลดความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น ซึ่งการมีผลิตภัณฑ์ที่หลากหลาย จะสามารถกระจายความเสี่ยงจากความไม่แน่นอนทางการตลาด ดังนั้นวิสาหกิจชุมชน ควรแสวงหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดการทางธุรกิจ จากสถาบันการศึกษา หน่วยงาน ภาครัฐซึ่งมีหน่วยงานหลายหน่วยงานที่พร้อมจะสนับสนุนส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน เช่น สำนักงานเกษตรจังหวัด

2. การเปรียบเทียบระดับเศรษฐกิจพอเพียงของระบบการผลิตและการจัดการ ของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดเชียงราย จำแนกตามประเภทกิจการและขนาดของวิสาหกิจ ชุมชน

การวิจัยนี้ได้เปรียบเทียบระดับเศรษฐกิจพอเพียงของระบบการผลิตและการ จัดการของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดเชียงราย จำแนกตามประเภทกิจการ พบว่ามีการนำ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการมีความซื่อสัตย์สุจริตในการประกอบการไม่เอาัดเอาเปรียบผู้อื่น ไปประยุกต์ใช้แตกต่างกัน เนื่องจากวิสาหกิจชุมชนประเภทการผลิต ต้องผ่านกระบวนการ ผลิตหลายขั้นตอนกว่าจะเป็นตัวสินค้า นอกจากนี้การผลิตในแต่ละขั้นมีความยุ่งยาก ซับซ้อนต่างกัน จึงเป็นการยากที่จะจัดผลตอบแทนและผลประโยชน์แก่สมาชิกให้เท่าเทียม กัน ส่วนวิสาหกิจชุมชนประเภทการบริการมีการดำเนินงานไม่ซับซ้อนจึงสามารถจัดสรร ผลตอบแทนได้ง่าย และชัดเจนกว่า

และจากการเปรียบเทียบระดับเศรษฐกิจพอเพียงของระบบการผลิตและการจัดการของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดเชียงราย จำแนกตามขนาด พบว่าวิสาหกิจชุมชนขนาดเล็กที่มีจำนวนสมาชิก 7- 50 คน กับขนาดกลางที่มีจำนวนสมาชิก 51-200 คน มีการนำแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการมีความซื่อสัตย์สุจริตในการประกอบการไม่เอารัดเอาเปรียบผู้อื่นไปประยุกต์ใช้แตกต่างกัน เนื่องจากวิสาหกิจชุมชนที่มีจำนวนสมาชิก 7- 50 คน เป็นขนาดของการรวมกลุ่มที่เข้าเงื่อนไขการจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนที่น้อยที่สุด ดังนั้นจึงเป็นการง่ายที่ใครก็สามารถมาจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนได้ซึ่งในบางวิสาหกิจชุมชนก็ไม่ได้ดำเนินการในรูปของกลุ่มที่แท้จริงเพียงแต่จดทะเบียนไว้โดยเอาชื่อญาติพี่น้องมารวมกันแต่แท้จริงเป็นการดำเนินการโดยเจ้าของคนเดียวเพื่อขอความช่วยเหลือจากภาครัฐ และซ้ำร้ายกว่านั้นบางวิสาหกิจชุมชนก็มีได้ดำเนินกิจกรรมใดๆเลยซึ่งกลุ่มเหล่านี้ก็จะมีผลการประเมินศักยภาพวิสาหกิจชุมชนอยู่ในระดับปรับปรุง และหากไม่ปรับปรุงและไม่มีการต่อทะเบียนก็จะพ้นสภาพการเป็นวิสาหกิจชุมชนเอง

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการศึกษาพบว่าวิสาหกิจชุมชนประเภทการผลิตมีความแตกต่างจากประเภทการบริการในข้อปฏิบัติเรื่อง ความซื่อสัตย์สุจริตในการประกอบการ ไม่เอารัดเอาเปรียบผู้อื่น ดังนั้นวิสาหกิจชุมชนประเภทผลิตควรจะมีกระบวนการตรวจสอบในทุกขั้นตอนของการบริหารจัดการกลุ่ม เช่น การจัดการการผลิต การจัดการทุน การจัดการเงิน และบัญชี เป็นต้น

2. จากผลการศึกษาพบว่าวิสาหกิจชุมชนขนาดเล็กมีความแตกต่างจากขนาดกลางในข้อปฏิบัติเรื่อง ความซื่อสัตย์สุจริตในการประกอบการ ไม่เอารัดเอาเปรียบผู้อื่น ดังนั้นกลุ่มวิสาหกิจชุมชนต้องมีการปรับเปลี่ยนแนวคิดเดิมที่เข้าใจว่าจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนเพื่อต้องการความช่วยเหลือจากภาครัฐ ปลุกฝังแนวคิดใหม่ทำอย่างไรกลุ่มวิสาหกิจชุมชนถึงจะอยู่ได้ด้วยตนเองโดยไม่ต้องพึ่งพาผู้อื่น อีกทั้งคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนจังหวัดเชียงรายควรเสนอให้คณะกรรมการวิสาหกิจชุมชนระดับประเทศปรับปรุงเงื่อนไขการจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนให้มีความรัดกุมมากขึ้น โดยเพิ่มเงื่อนไขเกี่ยวกับการจัดทำเวทีกลุ่มเพื่อค้นหาปัญหาและศักยภาพของกลุ่ม และการจัดทำแผนพัฒนาของกลุ่ม และมีการคัดกรองกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่เกิดจากการรวมกลุ่มจากสมาชิกในชุมชนที่แท้จริง

รายการอ้างอิง

- จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา. (2548). **การขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง**. กรุงเทพมหานคร : วารสารเศรษฐกิจและสังคม. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ปีที่ 42 ฉบับที่ 6 พฤศจิกายน-ธันวาคม 2548.
- นรินทร์ สังข์รักษา และคณะ. (2550). **ผลดีของการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในกระบวนการเรียนรู้และการจัดการความรู้เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของวิสาหกิจชุมชน : ศึกษากรณีจังหวัดราชบุรี**. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- มนูญ สอนเกิด. **เศรษฐกิจพอเพียงกับวิสาหกิจชุมชน**. <http://www.cdd.go.th/webfund/economic1.doc>
- สุกัญญา อธิปอนันต์ และคณะ. (2550). **กลยุทธ์การพัฒนาวิสาหกิจชุมชนเพื่อการพึ่งตนเอง ปี 2550**. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมการเกษตร
- สุวกิจ ศรีปัดดา. (2549). **การประยุกต์หลักการจัดการธุรกิจตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงกับวิสาหกิจชุมชน**. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สุเมธ ดันดิเวชกุล. (2541). **การดำเนินชีวิตในระบบเศรษฐกิจพอเพียง “แบบพอเพียง” ตามแนวทางพระราชดำริ**. กรุงเทพมหานคร : วารสารน้ำ การประปาส่วนภูมิภาค. ธันวาคม 2541 - มกราคม 2542.
- สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน. (2548). **พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. 2548**. กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- _____. (2551). **แหล่งเรียนรู้วิสาหกิจชุมชนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงเทิดไท้ ๘๐ พรรษามหาราชา**. กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- อภิชัย พันธเสน. (2545). **การวิเคราะห์อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง**.